

Řeka Sázava

Řeka Sázava pramení zhruba 1 km od Šindelného vrchu a spolu s dalšími menšími potoky napájí rybník Velké Dářko. Od výtoku z Velkého Dářka je již říčka nazývána Sázavou. Vodáci a trampové ji často nazývají Zlatá řeka, neboť barva vody má blízko ke zlaté, což způsobuje jílovitá půda. Celková délka řeky Sázavy je 225 km, ze kterých je 208,3 km sjízdných na sportovní lodi. Sázava se vlévá do Vltavy u Davle.

Řeka Sázava protéká geomorfologickými celky Křemešnická vrchovina a Hornosázavská pahorkatina. Posázaví má bohatou faunu, jejímiž typickými zástupci jsou vydra říční, mlouk skvrnitý, kapr obecný či bolen dravý. Flóru zde zastupuje především olše lepkavá, vrba křehká, kozlík dvoudomý, devětšil bílý či prvosienka vyšší.

Mezi nejdůležitější přítoky řeky Sázavy patří Šlapanka (zleva), Sázavka (zprava), Želivka (zleva) a Blanice (zleva).

Důležité říční kilometry:

– Žďár nad Sázavou – 207,45 km, Havlíčkův Brod – 166,9 km, Světlá nad Sázavou – 144,1 km, Stvořidla – 139 km, Ledec nad Sázavou – 129,6 km, **Chřenovice – 119,7 km**, Zruč nad Sázavou – 105,2 km, Český Šternberk – 75,45 km.

Ochrana přírody

Sázava protéká mezi městy Světlá nad Sázavou a Ledec nad Sázavou přírodní rezervací Stvořidla, pro kterou jsou typické balvany rozestě v říčním korytě. Dále po toku je Posázaví zařazené do soustavy NATURA 2000, a to v úseku od Ledce nad Sázavou po Zruč nad Sázavou. Řeka Sázava se zde hluboce zařezává do údolí.

Chřenovice a okolí

Na raně gotický. Kostel je nejstarší historickou památkou na Ledčsku. Typická je pro něj románská věž pevnostního charakteru se třemi patry sdružených oken a silné zdivo se střelnými. Na severní straně lodi kostela je románský polokruhový portál. V presbytáři je gotický sanktuář. Kostel je veřejnosti přístupný pouze v době bohoslužeb.

Na skalním ostrohu při soutoku říčky Jestřebnice se Sázavou, nad tratí Posázavského Pacifiku, se nachází **zřícenina hradu Chřenovice**, který byl postaven v letech 1289–1318. Z hradu, jehož půdorys představoval nepravidelný trojúhelník, se kromě zbytků zdí několika budov zachovala takřka 20 m vysoká válcová věž se zdmi silnými až 2,5 m. Původně se do ní vstupovalo po pavlačích z hradebního ochozu. V současnosti je vstup skrz uměle prolomený otvor u paty věže. Kolem hradu se táhne dodnes zřetelný hradní příkop. Hrad byl patrně založen Lévou z Janovic.

Ve spojení s Chřenicemi je hrad poprvé připomínán roku 1289, poté se stal sídlem rytířského rodu z Chřenic, jehož nejznámějším představitelem byl Milota, který byl později zvolen na čáslavském husitském sněmu do zemské vlády. Poblíž hradu byl zaznamenán výskyt nerostu rutilu, což je krystal křemene, nebo jiného nerostu v podobě červenohnědých jehličkovitých uzavření, jehož krystaly vytvářejí v odraženém světle asterický efekt. Brousí se do jednodupňového briliantu, přičemž vynikne jeho vysoký lesk.

Obec nazývaná také Křenovice byla založena Sázavským klášterem kolem poloviny 12. století, v období tzv. vnitřní kolonizace, přičemž první písemný doklad o její existenci pochází z roku 1216.

Vesnice Chřenovice leží v průměrné výšce 457 metrů nad mořem.

V Chřenicích byla postavena nejstarší škola na Ledčsku, a to již roku 1216. Dále mlýn je zde z roku 1358.

Dominantou obce je jednoduchý kostel sv. Václava stojící uprostřed hřbitova, vybudovaný v letech 1134–1139 v románském slohu a přestavěný

Půjčovny lodí

Loděnice v Kempu Horka – výdejna umístěna v kempu nad jezem, e-mail: info@pujcovna-lodi.cz, tel.: 604 904 737, denně 9:00 – 12:00

Zruč nad Sázavou – Kemp Rákosí – levý břeh, 900 m od vlakového nádraží, e-mail: info@bisport.cz, tel.: 777 335 618, po telefonické domluvě

Možnosti táboření

ř. km 121 – **Rekreační středisko Monty**
Další možnosti: chaty (pro 3 až 10 osob), badminton, stolní tenis, gril, blízka restaurace
Služby: pitná voda, WC, teplá voda, sprcha
Umístění (popis): Chřenovice 69, tel.: 602 482 832, e-mail: rezac.monty@seznam.cz

ř. km 118,5 – **Vodácký a sportovní kemp U korfbalisty**
Další možnosti: tábořiště, restaurace, tenis, volejbal
Služby: pitná voda, teplá voda, WC, sprcha
Umístění (popis): Chřenovice 48, tel.: 603 435 819

ř. km 118 – **Rekreační zařízení Velimer**
Další možnosti: chatky, lůžka v budově, ohniště, společenská místnost
Služby: pitná voda, WC, kuchyňka, sprcha
Umístění (popis): Riegrova 564, 584 01 Velim, tel.: 605 087 347, e-mail: kuncovaiveta@seznam.cz

ř. km 117,8 – **Rekreační středisko Kovací Hamr**
Další možnosti: stany, chatky, budova, společenská místnost, hřiště, ohniště, restaurace
Služby: pitná voda, WC, teplá voda, sprcha
Umístění (popis): Kounice 24, 285 22, tel.: 605 205 140

Posázavský pacifik

Posázavský pacifik je jednou z nejkrásnějších a nejpůsobivějších železničních tratí na našem území. Trať je dlouhá 157 km a převážně se vine údolím řeky Sázavy (z Prahy přes Davli a Čerčany do Světlé nad Sázavou). Pacifik projíždí řadou tunelů (bylo proraženo 14 tunelů), zvláště v dolním úseku. Stavba železnice probíhala během let 1897 a 1903 a pracovali na ní především italská dělníci. Největší slávu trať zažila během meziválečného období ve 20. a 30. letech 20. století, tedy v době rozvoje skautingu a trampského hnutí. Nyní běžné linky provozují České dráhy, ale jsou organizovány i jízdy historickými motorovými a parními vlaky.

Jezy dále po řece

Jez pod obcí Chřenovice (ř. km 119,7) je za vyššího stavu vody dobře sjízdný přes korunu levého břehu. Na stejném místě lze lodě z nízkého průtoku přetáhnout (i po hrázi). Pod jezem musíme počítat s kamenitými mělčinami.

Pod jezem projíždíme až k nedalekému pěšímu mostu krátkou peřejí a poté míjíme vpravo železniční zastávku Chřenovice. Na její úrovni překonáváme kratičkou peřej. Dále podplouváme pěší lávkou.

Po chvíli již slyšíme hučet **jezu u obce Budčice** – vysoký, téměř kolmý jez (ř. km 115,9) můžeme překonat jízdou úzkou sportovní propustí u levého břehu, ale jen tehdy, je-li v propustí odstraněna nebo snížena zábrana. Stejnou cestou můžeme lodě spustit, nebo přenést po levém břehu. Životu nebezpečné je jakékoliv přiblížení ke koruně jezu!

Projekt „Řeky se mění“ vznikl ve spolupráci čtyř místních akčních skupin – Posázaví o.p.s., Královská stezka o.p.s., Lípa pro venkov o.s., Rakovnicko o.p.s.

Partneři projektu:

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí